

**Використання різних видів
судочинства як спосіб захисту прав
підозрюваного/обвинуваченого
у кримінальному провадженні**

В'ячеслав Краглевич, партнер EQUITY

I. ВСТУП

Досить часто у процесуальній діяльності виникають ситуації, коли окремі обставини, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, вже були предметом іншого судового розгляду та закріплені у відповідному судовому рішенні.

 **Такі випадки є причиною поширення такого явища як
ПРЕЮДИЦІЯ**

Сучасний Стан

Сьогодні застосування преюдиції
(різних видів судочинства для отримання доказів)

є одним з **нетрадиційних способів**
**захисту прав підозрюваного/
обвинуваченого** та елементом побудови
стратегії захисту у кримінальному
провадженні.

Використання різних видів судочинства для отримання доказів обумовлено також тим, що **відносини, покладені в основу кримінальних проваджень, мають комплексний характер** і складаються, зокрема, з цивільних, господарських та/або адміністративних правовідношень

II. НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

1. Ч. 2 ст. 13 Закону України «Про судоустрій та статус суддів»:

Судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими до виконання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, фізичними і юридичними особами та їх об'єднаннями на всій території України. Обов'язковість урахування (преюдиційність) судових рішень для інших судів визначається законом.

2. Ч. 1 ст. 90 КПК України:

Рішення національного суду або міжнародної судової установи, яке набрало законної сили і ним встановлено порушення прав людини і основоположних свобод, гарантованих Конституцією України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, має преюдиціальне значення для суду, який вирішує питання про допустимість доказів.

3. Ч. 1 ст. 317 КПК України:

Документи, інші матеріали, надані суду під час судового провадження його учасниками, судові рішення та інші документи і матеріали, що мають значення для цього кримінального провадження, долучаються до обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності і є матеріалами кримінального провадження (кримінальною справою).

Таким чином, вищенаведеними нормами врегульовано використання інших судових рішень (преюдиції) у кримінальному провадженні.

Крім цього, необхідно враховувати і положення ст. 94 КПК України, в якій зазначається, що суддя за своїм внутрішнім переконанням приймає рішення по оцінці доказів окремо та в сукупності. Ст. 372 КПК України щодо рішення складається з встановлених у суді обставин, доказів, а також мотивів неврахування окремих доказів. Тому очевидно, що преюдиційні судові рішення можуть вплинути на внутрішнє переконання судді.

Який можемо зробити висновок?

Отже, судові рішення щодо істотних для кримінального провадження обставин можуть розглядатися з трьох сторін:

1.

В якості преюдиції під час оцінки доказів у кримінальному провадженні.

2.

В якості документу як доказу в розумінні ст. 99 КПК України.

3.

В якості фактору, що впливає на внутрішнє переконання суду.

III. ПОЗИЦІЇ ВС ТА ЕСПЛ

Позиція Верховного Суду

В постанові Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 19.06 2018 у справі №446/1797/14-к призначено новий розгляд, **оскільки судом не було досліджено постанову адміністративного суду, яка має преюдиціальне значення при вирішенні питання щодо допустимості доказів**, а тому відповідна постанова має бути досліджена у судовому засіданні.

III. ПОЗИЦІЇ ВС ТА ЄСПЛ

Позиція ЄСПЛ

▼ Рішення «Салов проти України»
від 06.09.2005 р. (Заява N 65518/01):

*«Одним із основних аспектів принципу верховенства права є принцип правової певності, який передбачає, що коли рішення суду стало остаточним, воно не може бути піддано сумніву будь-яким іншим рішенням суду (див. рішення у справі *Brumarescu*, наведене вище, параграф 61)».*

III. ПОЗИЦІЇ ВС ТА ЄСПЛ

Позиція ЄСПЛ

▼ Рішення «Совтрансавто-Холдинг» проти України» від 25.07.2002 р. (заява N 48553/99):

«72. Суд повторює, що відповідно до його прецедентної практики право на справедливий судовий розгляд, гарантований статтею 6 параграфу 1, повинно тлумачитися в світлі преамбули Конвенції, яка проголошує верховенство права як елемент спільної спадщини держав-учасниць. Одним з основних елементів верховенства права є принцип правової певності, який серед іншого передбачає, що у будь-якому спорі рішення суду, яке вступило в законну силу, не може бути поставлено під сумнів ("Брумареску проти Румунії", параграф 61)».

IV. ВИПАДКИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕЮДИЦІ У РЕЗОНАНСНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ

Використання цивільного судочинства «Справа прокурора Кулика»

Рішенням Печерського районного суду м. Києва від 27 жовтня 2016 р. у справі №757/50348/16-ц фактично було підтверджено факт роздільного проживання та відсутність у Позивача будь-яких майнових прав на майно, яке було предметом спору.

IV. ВИПАДКИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕЮДИЦІ У РЕЗОНАНСНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ

Використання адміністративного судочинства

1.

«Справа Насірова»

Постановою Окружного адміністративного суду м. Києва у справі №826/7320/17 від 23.11.2017 р. встановлено наявність у Насірова Р.М. повноважень на прийняття рішення про відстрочення розстрочення та/або відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платників податків, що і слугувало підставою для його притягнення до дисциплінарної відповідальності.

2.

Справа «Гаврилівських курчат»

Рішеннями Окружного адміністративного суду м. Києва у справах №826/11978/18 та 826/11979/18 було визнано протиправними та скасовано постанови ГУ Держпродспоживслужби у Київській області про порушення вимог санітарно-епідеміологічного законодавства, що подальшому істотно звузило доказову базу сторони обвинувачення.

IV. ВИПАДКИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕЮДИЦІЇ У РЕЗОНАНСНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ

Використання адміністративного судочинства

3.

**Справа
«рюкзаків Авакова»**

Постановою Окружного адміністративного суду м. Києва від 10.07.2017 у справі №826/7405/17 було відмовлено у задоволенні позову про оскарження процедури закупівлі речового майна, чим фактично і було підтверджено її законність.

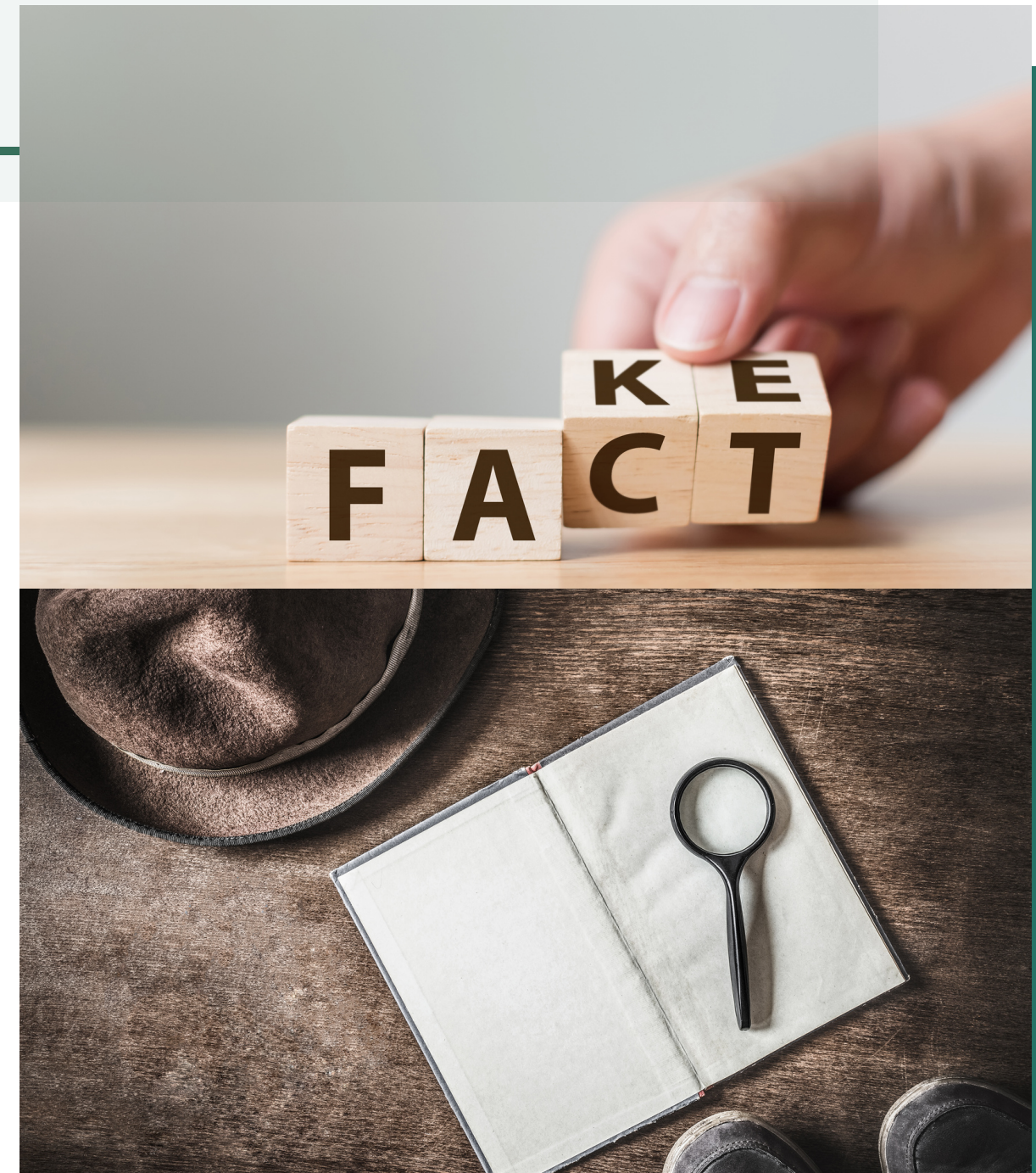
4.

**Справа
«Трейд Коммодіті»**

Рішенням Окружного адміністративного суду м. Києва від 14.03.2018 у справі №826/6926/17 було визнано протиправною та скасовано вимогу Державної аудиторської служби України щодо усунення порушень законодавства в ході перевірки державних закупівель Міністерства оборони України, яка оформлена листом від 09.03.2017 № 31-14/352.

V. ВИСНОВОК

Отже, використання різних видів судочинства стає досить поширеним способом захисту прав підозрюваного/обвинуваченого та способом отримання доказів у кримінальному провадженні.

Разом з тим, судові рішення щодо істотних для кримінального провадження обставин можуть розглядатися з трьох сторін:

1.

Як преюдиція під час оцінки доказів у кримінальному провадженні.

2.

Як документ як доказ в розумінні ст. 99 КПК України.

3.

Як фактор, що впливає на внутрішнє переконання суду.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

EQUITY
attorneys at law